

?Els travertins de les balmes de la Gorgonçana

L'indret es troba situat al Baix Llobregat, molt a prop d'Esparreguera i de la Colònia Sedó, al bell mig del terme municipal del poble, i és proper al Llobregat. Les balmes de la Gorgonçana, geològicament, formen part de la Depressió Prelitoral Catalana (també denominada Depressió del Vallès-Penedès), una de les parts constituents del anomenat Sistema Mediterrani.

Esparreguera es situa a cavall de dues de les unitats geològiques que constitueixen el sòl i el subsòl del nostre país. Al nord de la població s'estén la Depressió Geològica de l'Ebre (o Conca Geològica de l'Ebre) i al centre i sud de la població s'estén el Sistema Mediterrani. Dintre d'un dels sectors d'aquest darrer es situen les balmes. Aquesta darrera unitat geològica constitueix per una banda la denominada Serralada Prelitoral Catalana i per d'altra la Depressió Prelitoral Catalana. La serralada es troba situada al Nord, respecte de la depressió. Bona part de la població d'Esparreguera, també les balmes, es troba ubicada sobre la depressió, igual que la veïna població d'Olesa de Montserrat.

La característica fonamental de les balmes de la Gorgonçana és la dels materials geològics. Es tracta d'importants afloraments de travertins. Aquestes roques s'han format per la precipitació del carbonat càlcic a partir d'aigües riques en dissolucions de bicarbonat càlcic. Aquest bicarbonat procedeix de l'erosió de calcàries situades cap amunt, més al Nord. En arribar aquí, s'ha precipitat el carbonat càlcic, com a conseqüència d'un conjunt de processos biològics i geològics. Així, s'han dipositat importants acumulacions de roques carbonatades, concretament de travertins. Posteriorment, l'erosió diferencial del conjunt ha conduït a la formació d'uns relleus positius, els quals destaquen sobre els altres dels voltants, més tous. Per d'altra banda, per sobre dels travertins s'han desenvolupat importants balmes i s'han originat coves, en processos consecutius de noves dissolucions del carbonat càlcic. I, dintre de les coves i balmes, s'han originat importants concrecions carbonatades, d'una gran bellesa. Tots aquests processos s'han donat en els

darrers temps geològics, en menys d'un milió d'anys i escaig, durant l'Holocè.

[despiece]

Nom del paratge: Les balmes de la Gorgonçana.

Situació: Terme municipal d'Esparreguera, Baix Llobregat, vora la Colònia Sedó, al riu Llobregat i el terme d'Olesa de Montserrat, uns 3 km al sud del Geoparc de la Catalunya Central, que té el límit meridional al veí terme de Monistrol de Montserrat.

Situació geològica: Es localitzen dintre la Depressió Prelitoral Catalana, entre els afloraments dels materials miocènics que reblen aquesta depressió.

Importància geològica: Aquestes balmes tenen una gran importància geomorfològica i constitueixen bona part de la façana sobre el Llobregat, de la població d'Esparreguera.

Materials geològics: Són unes roques carbonatades denominades travertins (popularment es coneixen amb el nom de pedra tosca). Es tracta d'unes roques esponjoses, amb nombroses empremtes de restes de vegetació, ja que s'han format per precipitació de carbonats de calci per sobre de la vegetació.

Curiositats: Aquestes roques han estat explotades en molts indrets i s'han emprat per a la construcció, ja que tenen la propietat de ser compactes i de ser aïllants del soroll. Per aquesta raó s'han fet servir a les esglésies romàniques per fer el sostre, com a la propera ermita de Santa Maria del Puig.[/despiece]

